

Källövning - Kinas första kejsare och Qin-dynastin

Qin-dynastin är det första riket som enade Kina 221 [f.kr](#). Qin-dynastin blir kortvarig och varade bara i 15 år. Enligt historiker beror det bland annat på hur den första Qin-kejsaren Qin Shi Huangdi regerade. Nedan hittar du två utdrag från två historiska verk. Den ena är från en poet och essäist Jia Yi som föds 210 [f.kr](#) och blev en viktig intellektuell under Han-dynastin (dynastin som kom efter Qin-dynastin). Den andra är skriven av den kinesiska historikern Sima Qian (145-90 [f.kr](#)) som under sin livstid skrev ett stort historiskt verk om Kinas historia som heter Shiji, Sima Qian grundar delar av sitt verk på Jia Yis verk (och andra verk). Läs utdragen och svara på frågorna nedan.

Utdrag från boken Felet med Qin av Jia Yi (200-162 [f.kr](#))

Qin Shi Huangdi - Kinas första kejsare
Han regerade i Kina mellan 221-210 [f.kr](#)

”Senare när den första kejsaren (Qin Shi Huangdi) besteg tronen blomstrade han och främjade prestationerna från de sex generationerna före honom. Med sin långa piska drev han världen framför sig; Han förstörde feodaltherrarna och svalde de två Zhou-dynastiernas domäner (en konkurrerande makt till Qin-dynastin). Han nådde maktens höjdpunkt och härskade i alla de sex riktningarna, piskade resten av världen till underkastelse och spred på så sätt sin makt genom de fyra haven. Han avskaffade sedan forntida vise kungars sätt och satte de hundra skolornas skrifter i facklan i ett försök att hålla folket i okunnighet. Han rev de större städernas murar och dödade män av berömmelse och talang, samlade alla rikets vapen vid Xianyang och lät spjuten och pilspetsarna smälta ner till tolv enorma statyer i mänsklig gestalt – allt i syfte att försvaga hans människor. Sedan utstationerade han kapabla generaler och expertbågskyttar vid viktiga pass och placerade pålitliga tjänstemän och vältränade soldater i strategisk uppsättning för att utmana alla som passerade. Med imperiet fredat på detta sätt trodde den förste kejsaren att han, med huvudstaden säker och välmående städer som sträckte sig över tiotusen li (kinesisk måttenhet som under Qin stod för 415 meter), verkligen hade skapat en kejsarlig struktur som skulle kunna njutas av sina kungliga ättlingar i tio tusen generationer framöver.”

Utdrag från boken Shiji av Sima Qian (145-90 [f.kr](#))

”Men den första kejsaren var girig och kortsynt, säker på sin egen visdom, litade aldrig på sina förtjänstfulla tjänstemän, lärde aldrig känna sitt folk. Han kastade den kungliga vägen (kunglig aristokrati) åt sidan och förlitade sig på privata förfaranden, förbjöd böcker och skrifter, gjorde lagar och straff mycket hårdare, satte svek och våld främst och mänskligheten och rättfärdigheten sist, ledde hela världen i våld och grymhet. När man annekterar andras länder kan man prioritera bedrägeri och våld, men att säkerställa fred och stabilitet i de länder man har annekterat kräver respekt för auktoritet.”

”Han kejsaren beordrade sedan den kejsarliga sekreteraren att utsätta alla lärda för utredning. De lärda rapporterade om varandra i ett försök att frigöra sig själva. Över 460 personer dömdes för att ha brutit mot förbuden och avrättades i Xianyang, vars rykte offentliggjordes i hela imperiet för att fungera som en varning för senare åldrar. Dessutom transporterades ett ökande antal fångar till gränsregionerna.”

”Den förste kejsaren litade på sitt eget omdöme, rådfrågade aldrig andra, och därför blev hans misstag okorrigerade. Den andre kejsaren fortsatte på samma sätt, reformerade aldrig och förvärrade sin olycka genom våld och grymhet.”

”På den tiden var världen inte utan män med djup insikt och förståelse för förändring. Anledningen till att de inte vågade utöva sin lojalitet och rätta till härskarens fel var att Qins seder förbjöd att nämna ogynnsamma saker. Innan deras lojala råd ens kom ur deras mun, skulle de ha dömts till avrättning. Detta försäkrade att imperiets män skulle böja sina öron för att lyssna, stå i en attityd av högtidlig uppmärksamhet, men hålla ihop munnen och aldrig tala ut. Därför, när de tre härskarna (de tre kejsarna som härskade under Qin-dynastin) avvek från vägen, vågade de lojala ministrarna inte protestera, och visdomens män vågade inte ge råd. Imperiet var redan i uppror (...).”

”Därpå förkastade han de forna kungarnas sätt och brände böckerna från de hundra filosofiska skolorna för att göra folket okunnigt. Han förstörde murarna i de stora städerna, dödade de mäktiga ledarna och samlade alla imperiets vapen, som han hade fört till sin huvudstad i Xianyang, där spjuten och pilspetsarna smältes ner och gjuts för att göra tolv människostatyer. Allt detta gjorde han för att försvaga folket.”

Frågor till texterna:

1. Gör en källkritisk analys av båda utdragen, använd de källkritiska kriterierna.

2. Hur beskrivs Qin Shi Huangdi i utdragen?
3. Hur beskrivs det kinesiska samhället under Qin-dynastin?
4. Qin-dynastin föll efter bara 15 år efter ett stort uppror från befolkningen och intellektuella. Varför tror du att dynastin blev så kortvarig utifrån utdragen?
5. I kinesisk historieskrivning finns det en tradition av att den nya dynastin skriver den gamla dynastins historia. Finns således några ytterligare problem med utdragen med tanke på att båda författarna levde under Han-dynastin som uppstod ur Qin-dynastin efter ett stort uppror? Förstärker det något källkritisk kriterium och gör källorna mindre trovärdiga?
6. Kan vi dra några andra slutsatser från utdragen?

Avbild av Sima Qian

Avbild av Jia Yi